

I

De weg vanaf het station tekende een duidelijke, lange streep door het bos. Een zuchtje wind deed de toppen van de bomen wiegelen en de braamstruiken doorbuigen. Hoge zon, wolkenflarden. Het asfalt, bespikkeld met bleekgele schijfjes en wemelende schaduwen, verspreidde een geur van oplosmiddel die Gil scherp vond. De strepen op de grond waren pas met fluorescerend wit opnieuw getrokken en de met krijt aangegeven schetslijnen van de wegmarkering waren nog zichtbaar. In de berm wapperde het dunne lint van een cassettebandje, dat uit zijn doosje was losgeraakt en aan een tak was blijven hangen, als lange glanzende bruine haren boven een bed varens.

Gil stak de rotonde over en liep het bos in. De harde plastic tas, waarvan hij het handvat stevig vasthield, zwaaide heen en weer en prikte door zijn linnen broek in zijn kuit.

De korenvelden, de koolzaadakkers, het lichte pleisterwerk van groepjes huizen, de bewegende wir-

war van kabels, abrupt gestopt door het plotseling binnenrijden in een donkere tunnel, al die beelden die zich tijdens de treinreis op Gils netvlies gevormd hadden schoven nog steeds tussen hem en het landschap in.

Er reed een motor over de rotonde. De bestuurder was een man, klein van postuur, in een motorpak met versterkt borststuk en elleboog- en kniebeschermers. Zijn gezicht ging schuil achter een rookgrijs vizier. Hij reed niet hard, met één gehandschoende hand zette hij zijn helm goed en trok de kinband aan.

Gil sloeg af in de richting Thomery en nam een weg naar rechts, die afsneed naar het dorp. De zanderige grond was bedekt met geurende droge planten. Kleine vliegjes en blauwe vlinders met een metalige glans streken neer op de bloemen.

Diep in zijn oor voelde Gil de lichte pijn en het gevoel van voorbijgaande doofheid dat je ervaart bij lage druk. Totdat de enkele seconden aangehouden schelle triller van een merel een soort sluier openscheurde, die tot dan toe alles dof had gemaakt. De dingen hervonden ineens hun scherpte, en de klanken de volle reikwijdte van hun spectrum.

2

Gil had gewacht in de eetkamer, op een hoge, rechte stoel, met zijn handen plat op de donker gelakte houten tafel, waarvan het blad beduimeld was met kleine vingerafdrukken, achtergelaten door andere leerlingen vóór hem, die net als hij klamme handen van de zenuwen hadden en er net als hij de vingerzetting van een moeilijke passage hadden geoefend. Het glas in lood van het grote raam filterde het licht en wierp rode en groene vlekken op de bladmuziek.

Bruna, met knokige polsen en het witte haar opgerold in twee wrongen boven haar oren, liet de leerlingen binnen. Als ze lang moesten wachten bood ze hun altijd een glas water aan, dat ze kwam brengen op een koperen Marokkaans dienblad dat bij het minste stootje galmde als een cimbaal. Daarna ging ze stilletjes weg, met licht gebogen rug en haar handen altijd ietsje opzij van haar jasschort.

Er waren twee deuren: een tussen de salon en de hal, en een tussen de hal en de eetkamer. In de salon

dempden kleden met franjes die zich in elkaar verwarden een deel van de klanken, andere ontsnapten en doorkruisten als vreemde, onzichtbare diertjes de vertrekken van het appartement, glipten onder de deuren en de meubels door, volgden de nerven van het parket, klommen omhoog langs de sierlijsten en zetten hun trilling een eindje verder voort in een vaas of een sierspiegel in de eetkamer.

Gil las de aanwijzingen op de bladmuziek nog eens over. Vanuit de hal klonk het geluid van deuren die geopend en weer gesloten werden. Twee mensen die iets ten afscheid tegen elkaar zeiden. Opnieuw het geluid van deuren die open- en weer dichtgingen. Krakende voetstappen op het parket in de richting van de eetkamer. Gil zag hoe de deurknop een halve slag gedraaid werd, met de wijzers van de klok mee. Vanuit een steeds groter wordende zwarte rechthoek verrees een oudere gedaante. De lerares keek de jongeman aan, door haar glimlach gingen haar konen omhoog en verplaatsten de rimpels in haar gezicht zich heel even. Met één hand duwde ze haar roodbruin geverfde haar wat op en zei: 'Meneer Gil.'

Gil stond op. Een licht gekraak van de rieten zitting van zijn stoel.

De lerares nam haar leerling mee naar de muziekkamer, waar het naar boenwas rook en naar poudre de riz.

3

De piano van Marguerite Meyer was een mahonie-houten Pleyel-salonvleugel. Sierlijk opengewerkte muzieksteun. Slanke gedraaide poten. De klep bedekt door een lap oranje Japanse zijden crêpe met een rode gloed. Bladmuziek. Een brillenkoker en een glas water op een spiegelglazen blad.

De salon was niet bepaald harmonisch gemeubeld. Er stond een bankje bekleed met gestempeld leer, een Marokkaanse poef met een geborduurde ster, en een tafeltje met drie stoelen. Het geheel een beetje opzijgeschoven om de ruimte rondom het instrument vrij te laten.

De lerares verzocht Gil de hoogte van de piano-kruk bij te stellen.

‘Joachim, de leerling die net wegging, is een reus. Ik vraag me altijd af waar hij zijn benen laat.’

Gil sloeg zijn muziek open op de eerste bladzijde en zette die op de steun.

Het was juli. De zon brandde op de muziek.

Gil hief zijn rechterhand boven het toetsenbord. De lerares tilde de pols van haar leerling omhoog en boog die lichtjes. Ze zette haar duim onder Gils handpalm, haar andere vingers drukten tegen de buitenkant van zijn hand. Ze kneedde zachtjes, zei tegen Gil dat hij zijn vingerkootjes moest ontspannen om een ronde hand te maken. Daarna kneep ze in het gebiedje waar de duimspieren beginnen en buigen, en drukte hard om van hem een pianist te maken met een duim die *zingt*.

Het gepoederde voorhoofd van Marguerite Meyer glom hier en daar.

Van buiten kwam het geluid van een langsrijdende bus. Gil boog zijn hoofd, legde zijn hand op zijn rechterknie. Een tel. Hij hief zijn kin weer op, richtte zijn ogen op de eerste maten. Hij strekte zijn arm. Ademde in, speelde.

*

Na zijn les liep Gil gewoonlijk even rond over de Place Pigalle. Hij keek naar de gedoofde neonreclames van de nachtclubs, het afbladderende stucwerk, de vuilwitte of zwart uitgeslagen muren, waar nog vage resten zichtbaar waren van verdwenen straatreclame.

De straten vibreerden lichtjes. En de gevellijnen bewogen in de fontein.

4

Gil speelde piano in een op het noordwesten gelegen tuinhuisje uit 1900. Een lichtgeel gepleisterde achthoek met hoekstenen en een leistenen dak, bekroond door een bol met een zinken punt. Je kwam binnen door openslaande glazen deuren met aan weerskanten witte luiken. In ieder vlak van de achthoek zat een raam. Twee ervan hadden een mooi uitzicht op de Seine.

Het tuinhuisje stond achter in een van die kleine terrasvormige tuinen die in Thomery achter elkaar een lang groen lint vormden tussen de weg en de rivieroever. Het was eigendom van een gepensioneerd echtpaar, dat in het huis ertegenover woonde. Ze hadden het tuinhuisje heel lang gebruikt als schuur. Het was een opslag voor tuingereedschap, oude kleden, een bijzetkacheltje, glazen potten en appels die ze op tenen matten legden. Omdat ze een dagje ouder werden en bijna niet meer tuinierden hadden ze aangeboden het tuinhuisje in ruil voor wederdiensten

(gras maaien, rozenstruiken snoeien, luiken schilderen) aan Gil ter beschikking te stellen, die via een advertentie had laten weten dat hij een plek zocht om zijn studiepiano neer te zetten. Een zwarte Kawai, die hij in Fontainebleau op een veiling had gekocht.

Toen hij voor het eerst in het tuinhuis kwam vond Gil dat het er naar een champignonkwekerij rook. Een hele zomer lang had hij alle ramen wijd opengezet. En de pianostemmer had Gil geadviseerd om 's winters dekens over het instrument te leggen en een luchtontvochtiger te installeren.

*

Op zomeravonden staken de twee bejaarden de weg over, een kussen onder hun arm tegen hun zij geklemd. Ze installeerden zich op de smeedijzeren stoeltjes die stonden weg te roesten in het gras, inspecteerden de rozen en trokken vaak hun stoel iets dichterbij het achthoekige tuinhuis om Gil beter te horen spelen.

5

Jorge woonde met zijn zoon Gil in een voormalige kruidenierswinkel, die hij helemaal had verbouwd. Een driekamerwoning met een gang en een washok. Een hoog plafond, een oude, blauw met gele tegelvloer met een bloemmotief; hier en daar zat een tegel los, die wiebelde en het geluid maakte van vergruizeld baksteen. Al heel jong was Gil getroffen door de gelijkenis van die keramieken tegels met de tegels op de hoes van een lp met fadomuziek. Daarop stond de zanger Manuel de Almeida, die in pak, met een zwarte das op een wit overhemd, poseerde voor de toren van Belém. Staalgrijze zee. Knalblauwe lucht. De afbeelding werd omlijst door een rand van azulejos, zoals de rand op een koektrommel. De plaat was een cadeau van zijn oom, een broer van Jorge, die in Uzès woonde. Hij had hem naar het hele gezin gestuurd, maar Gil, die toen nog maar een kleine jongen was, had hem op zijn kamer gehouden en luissterde er een paar maanden lang twee of drie keer

per dag naar op zijn draagbare pick-up.

Gil wist niet waarom die plaat zoveel indruk op hem had gemaakt. Vanaf de eerste gitaarakkoorden had hij – hoe oud was hij? vijf of zes? – een vreemde warmte in zich voelen opstijgen, een plotse toestroom van bloed.